

Publicerad 10 jan 10:47

"Med små medel kan man göra storverk"

Linus Dunkers hoppas att invånarna i byn Mvuleni i norra Tanzania snart ska få rent vatten. Då blir projektet han inledde sista året i gymnasiet verklighet. "Att via autogiro stötta fadderbarn är jättebra, men jag ville göra något mer", säger han.

Mötet med prästen Kennedy Kisanga från Tanzania förändrade hans liv. När Linus Dunkers hörde om fattigdomen, bristen på utbildning och alla svåra sjukdomar i ett av Afrikas fattigaste områden bestämde han sig.

Han - som inte tror på Gud - inledde ett omfattande samarbete med en präst för att förbättra livsvillkoren i staden Moshi och i byn Mvuleni.

HITTILLS HAR ÖVER tre hundra datorer och annan elektronisk utrustning lämnats över till olika skolor i området. Och om ett par månader har människorna i Mvuleni förhoppningsvis för första gången på många år tillgång till rent dricksvatten. Då går projektet Linus Dunkers drog i gång för tre år sedan in i en ny fas.

Så här började det:

Linus gick i Danderyds gymnasium strax norr om Stockholm. Mer eller mindre av en slump blev han invald i skolans miljöråd, där målet var att öka elevernas kunskaper om ekologi och kanske få till stånd källsortering av soporna.

- Men jag har aldrig varit någon flummig vegan eller en sådan där miljömedveten som lägger tomma mjölkpaket i en låda i köket, säger Linus.

En höstdag för fyra år sedan kom prästen Kennedy Kisanga på besök i skolan. Förhoppningen var att aulan skulle fyllas av elever, men det kom bara ett tiotal nyfikna.

I morgon, onsdag, åker Linus Dunkers tillbaka till Tanzania. Om två månader kan Mvulenis invånare ha rent vatten i egna kranar.

Var man än är i Moshiregionen ser man Killmanjaros snöklädda topp.

De fick höra om livshotande sjukdomar, om bristen på rent vatten och om en utbredd fattigdom. Där satt Linus och lyssnade, en gymnasieelev med framtiden för sig. Och där stod prästen Kennedy och berättade om människor som får kämpa för att klara livhanken.

- Jag blev starkt berörd av hans ord, kontrasten var så stor mellan mitt liv och hans. Till sist bjöd han in oss elever att besöka Tanzania.

IBLAND KAN DET vara svårt att veta exakt vad det är för någonting i en film, en tavla, en berättelse eller ett möte med en annan människa som griper tag i en. Så var det för Linus Dunkers. Han talar om att insikten började växa under den stunden i gymnasieskolans aula om att det med små medel faktiskt går att åstadkomma positiva förändringar.

- Jag insåg att jag kunde åstadkomma något konkret i ett annat land och såg plötsligt tusentals möjligheter att hjälpa till. Så länge jag minns har jag alltid velat se resultat av det jag gör, så var det också när jag lekte. Jag ville kunna visa upp något jag gjort.

När Linus skulle välja projektarbete inför sitt sista gymnasieår fanns minnet av mötet med Kennedy Kisanga i bakhuvudet. Och när tre jämnåriga unga elever från den tanzaniske prästens hemstad besökte Sverige passade Linus på att träffa dem. De berättade att det saknades mycket material i skolan och förmedlade sin längtan efter rent vatten.

LINUS OCH EN KAMRAT, som nappat på idén om att göra något i Tanzania, kontaktade olika firmor som kunde hjälpa till med projektet. Efter en omfattande e-postbrevväxling med Kennedy Kisanga ritade de också modeller för en fungerande vattenförsörjning i Mvuleni.

I byn delar i dag fem tusen invånare på en enda kran med rent vatten - och den fungerar endast vissa tider på dygnet. Folk tvingas dricka eller laga mat av stillastående vatten som också används till tvätt, bad, disk och som dricksvatten åt djuren. Mer än hälften av befolkningen lider av sjukdomar orsakade av smutsigt vatten.

När Linus samlade in pengar för att finansiera ett system med rörledningar från två redan borrade brunnar gick det trögt. Han tycker att det verkar svårt att få stöd till projekt som sker vid sidan om tevesända stödgalor och 90-konton.

I väntan på att vattenprojektet skulle gå att genomföra samlade han i stället in kasserade datorer. Han renoverade dem och anordnade bland annat en konsert för att få pengar till transporten med båt till Tanzania.

HITTILLS HAR alltså över tre hundra datorer och annan utrustning placerats ut på tolv skolor. Ett internetkafé står också klart. Den senaste sändningen skickades i väg så sent som för en månad sedan.

På påsklovet under sista terminen i gymnasiet reste Linus till Tanzania med projektkamraten och två lärare från skolan. På plats kände han att engagemanget som mötet med prästen Kennedy Kisanga väckt blev ännu djupare, framför allt under besöket i Mvuleni.

Marken är mycket torr. I Mvuleni delar i dag fem tusen invånare på en enda kran med friskt vatten.

- Jag är en döpt ateist som tror på naturvetenskap. Men det har aldrig varit svårt att samarbeta med Kennedy. Han är som kristen och lutheran öppen för andra sätt att se på livet. Han menar att jag utövar min religion och ser mig som en "prästkollega" som förverkligar det jag tror på.

I Moshiregionen, Linus nya "hemland" i norra Tanzania, är marken mycket torr. Människor får slita hårt för att över huvud taget överleva. Han berättar att Kilimanjaro, som reser sig nära sex tusen meter över havet och är Afrikas högsta berg, syns var man än befinner sig i området.

KANSKE ÄR kontrasten mellan den kalla snön på bergstoppen och den varma jorden en bild av honom själv.

Hemma i Sverige sammanställde han redan som liten statistik över familjens cd-skivor och räkningar. Man kunde ställa klockan efter när han gick och lade sig. Han gillar fortfarande att ha stenkoll på allting, han sätter in i pärmar och katalogiserar. Veckan styrs av ett noggrant schema.

I Afrika är det annorlunda. Där har han en mer avslappnad attityd och har lättare att koppla av. Hälften av alla böcker han läst, har han läst i Tanzania. Trots att han levt tjugo år i Sverige och ett drygt halvår där.

Kanske rymmer denna yttre och inre motsats - mellan två länder och mellan två sätt att leva i vardagen - förklaringen till intresset och engagemanget för Afrika. I de små tanzaniska byarna och småstäderna känns det mer tillåtet att visa upp en annan sida av sin personlighet.

- Jag passar rätt bra in i sättet att leva där. De första kontakterna med människor är mer omedelbara än i Sverige. Här ses jag som lite udda av en del, de tycker nog att jag är för påträngande, för osvensk i mitt beteende.

KORT EFTER studentexamen återvände Linus till Tanzania. Denna gång stannade han sex månader. Större delen av tiden bodde han i ett litet hus han lånade av en parlamentsledamot som han fått hjälpa med att installera några datorer.

- Känslan de första dagarna var obeskrivlig. Jag hade ingen att prata svenska med, ingen att dela mina erfarenheter med och jag var rädd att känna mig ensam. Men det gick över efter en vecka.

- Först såg folk på mig som en vandrande plånbok, jag var som en i raden av alla feta amerikaner som tror att de äger hela världen. Men i takt med att folk förstod vad jag ville göra mötte jag respekt och stor vänlighet. Folk kom hem till mig, lyssnade på musik, drack en läsk eller bara umgicks.

Linus installerade datorer och ordnade ett seminarium för ett trettiotal lärare från olika skolor. Han började också utbilda några av sina nyfunna vänner i datakunskap.

EFTER ETT PAR månader köpte han en bit mark, där ville han bygga ett eget hus. Men först måste han återvända till Sverige och lumpen i Enköping.

- I mina ögon var Sverige inte som när jag reste i väg. Inte mycket hade hänt här, men mycket hade hänt med mig. Jag saknade det sociala samspelet i vardagen som jag upplevde i Tanzania. Något liknande upplever man bara med sin familj och nära vänner i Sverige, aldrig ute på gatan eller på bussen - det skrämde mig.

Inget land kan ge allt på en gång, menar Linus. Men att leva i Sverige ibland och i Tanzania ibland är en dröm som han kommer att kämpa för.

- Om jag alltid bodde i Tanzania skulle det jag tjänade där inte räcka till så mycket. Men pengarna jag arbetar ihop i Sverige blir så mycket mer värda när de används där nere. En månadslön här räcker i ett år i Tanzania.

- Sverige är ju än så länge min bas. Här tjänar jag pengar, studerar och här finns min familj och de närmaste vännerna. Tack vare mitt liv i Sverige kan jag göra det jag vill i Tanzania.

DEN DAGPENNING han fick under sin militärtjänstgöring och pengarna han tjänade genom att jobba extra under helgerna använde han till att bygga ett hus på sin tomt i Moshi.

Några byggnadsarbetare använde en gammal ritning, göt en betongplatta och reste väggarna. I dag är ett hundraåttio kvadratmeter stort hus med korrugerat plåttak klart. Där finns fyra rum. I dag bor två lärare från en av skolorna i huset och tanken är att svenska volontärer ska kunna ha sin bas där.

I morgon, onsdag, återvänder Linus Dunkers till sitt hus i Tanzania. Kanske stannar han ett år den här gången. Han tänker fortsätta utbilda lärare i datakunskap, han ska umgås med sina nya vänner, och om två månader kanske invånarna i Mvuleni har rent vatten i sina kranar. Äntligen ser det ut som om det finns tillräckligt med pengar för att köpa in merparten av de ledningsrör som ska ge nästan hela byn tillgång till rent vatten.

Problemen i Tanzania är ofantliga. Fattigdomen leder till en omfattande prostitution, och många använder droger och alkohol. Samtidigt känns det hoppfullt att varje liten insats åstadkommer så mycket, tycker Linus Dunkers.

- När eleverna sitter och arbetar vid datorer som skulle slängas i Sverige ser jag med egna ögon att det jag och andra som stöttar projektet gör verkligen betyder något. Den känslan är skön.

Thomas Lerner, thomas.lerner@dn.se

© Detta material är skyddat enligt lagen om upphovsrätt.